

Archiwa

I. Archiwum Główne Akt Dawnych (AGAD)

1. Archiwum Ostrowskich z Ujazdu (AOU, zespół 344)

Sygn. 163: „Protokoł do wciągania różnych korespondencji i pism różnych ważniejszych niż te, które zawiera protokoł vol. II”. Tu m.in. Dziennik fizjologicznych spostrzeżeń, listy do rodziny po śmierci Tomasza Ostrowskiego, dyspozycje gospodarcze.

Sygn. 396: Marianna z Ledóchowskich Aleksandrowiczowa, Wierne opisanie wszystkich rozmów ukochanej Józii z mną w czasie jej choroby, s. 1–4.

Sygn. 407: Listy Józefy z Morskich Ostrowskiej do męża, Antoniego Ostrowskiego.

Sygn. 420: Listy Antoniego Ostrowskiego do Józefy z Morskich Ostrowskiej.

Sygn. 1305: Listy Antoniego Ostrowskiego i Józefy z Morskich do matki, Julii z Rozwadowskich Morskiej.

2. Archiwum Radziwiłłów z Nieborowa (ARN, zespół 355)

Seria I (akta majątkowe i gospodarcze dawniejsze), sygn. 8: Jan Mikołaj Radziwiłł, Diarii liber secundus quo Domesticon Celsissimi Principis Radziwiłł palatini Nowogrodensis connotatur. Inchoatus Anno Dni 1724 die mensis januaris 1-ma, zapiski codzienne o czynnościach Jana Mikołaja Radziwiłła dokonywane prawdopodobnie przez jego sekretarzy. W ostatniej notatce opisano śmierć Radziwiłła.

3. Zbiór Anny z Potockich Ksawerowej Branickiej (zespół 338)

Seria 2, sygn. 162: Szkicownik Marii z Czartoryskich Potockiej z notatkami, poezją i pojedynczymi rysunkami. Napis na wyklejce: księga 1; s. 1–17, numeracja archiwalna (Anny z Potockich Branickiej?), obejmuje wyłącznie zapisane strony. Szkicownik z pierwszej połowy XIX wieku.

Seria 2, sygn. 162: Szkicownik z lat 40. XIX wieku. Napis na wyklejce: księga 3,

(brak księgi 2); s. 18–50, ciąg dalszy rozpoczętej w księdze pierwszej numeracji archiwalnej (numeracja ciągła obejmująca wszystkie zeszyty). Szkicownik używany przez wiele rąk, także z pracami wklejanymi, z kręgu rodzinnego Branickich lub Potockich.

Seria 2, sygn. 162: Szkicownik-notatnik z odpisami tekstów (w języku francuskim). Księga bez numeru, s. 51–206 (liczbowanie stron, jak wyżej).

Seria 2, sygn. 162: Szkicownik prowadzony od lat 50. po lata 90. XIX wieku, na karcie 207 wpis: „Pamiętka dla Maryni Podzamcze 20go czerwca 1858”. Szkice różnych rąk (wklejane). Napis na wyklejce: księga 4; s. 207–260 (liczbowanie stron, jak wyżej).

Seria 2, sygn. 162: Szkicownik Jadwigi i/lub Konstantego Branickich z lat 1877–1878. Napis na wyklejce: księga 6; s. 261–308 (liczbowanie stron, jak wyżej).

Seria 2, sygn. 162: Szkicownik z licznymi próbami szkiców. Napis na wyklejce: księga 7; s. 309–384 (liczbowanie, jak wyżej).

Seria 2, sygn. 162: Szkicownik z kręgu rodziny Branickich z lat 90. XIX wieku i późniejszych; prace wielu rąk (m.in. Adama Krasieńskiego, wnuka Zygmunta; Jana Machniewicza; Emilii Wyleżyńskiej). Napis na wyklejce: księga 8; s. 385–405 (liczbowanie, jak wyżej).

Seria 2, sygn. 162: Szkicownik z kręgu rodziny Branickich z lat 60. XIX wieku. Napis na wyklejce: księga 9; s. 406–445 (liczbowanie, jak wyżej), na ostatniej karcie wklejony pukiel włosów.

Seria 2, sygn. 162: Zeszyt nutowy. Napis na wyklejce: księga 10; s. 446–454.

4. Zbiór fotografii oddziału III (zespół 425)

Seria 1 oraz 2 i 3: Fotografie m.in. Jadwigi z Potockich; Ksawerego Branickiego juniora, syna Konstantego i Jadwigi Branickich; Antoniego Wagi.

II. Archiwum Państwowe w Lublinie

Sygn. 357: Opis okropnej choroby mojej siostry Eleonory Woronieckiej (1829), dziennik choroby prowadzony przez brata Eleonory Woronieckiej.

III. Archiwum Państwowe we Wrocławiu, Oddział Jelenia Góra

Spuścizna hrabiny von Reden z Bukowca, powiat jeleniogórski (Nachlass Gräfin von Reden aus Buchwald, Kreis Hirschberg), zespół 83/722.

Seria 2, sygn. 15: pozostałe fragmenty korespondencji między Elizą, Wandą i A. (zapewne Adamem Czartoryskim) z hrabiną von Reden z Bukowca.

IV. Archiwum Muzeum Zamoyskich w Kozłówcze

Sygn. MPK/A/3: Dziennik Jana Zamoyskiego prowadzony od 7.11.1859 do 16.12.1859 roku dotyczący choroby i śmierci w Paryżu żony Anny z Mycielskich, k. 11–30.

Biblioteki

V. Biblioteka XX. Czartoryskich (BCz.)

Rps 6155 III: Wirtemberska Maria z Czartoryskich, „État de la santé aujourd’hui”. Nota w sprawie stanu zdrowia chorej Cecylii Beydale, bd.; język francuski.

Rps 6164, t. 10: Adam Jerzy Czartoryski, Pamiętnik wyjazdu nagłego z Florencji i śmierci Leosia syna Xięcia Ad[ama] Czartoryskiego Wojewody z 1827 roku.

Rps 6167 IV: 1835 i 1842. Dwie choroby księcia Adama [Jerzego] Czartoryskiego wojewody

1. Codzienne relacje o stanie zdrowia chorego oraz wykazy z podpisami osób składających mu wizyty, 19 I–18 II 1835, m.in. Adama Mickiewicza oraz Fryderyka Chopina, s. 5–62.

2. 1842. M[iesiąc] Lipiec i Sierpień, Wrzesień. Historia choroby Księcia: kist, s. 67–114. Dziennik prowadzony przez Hipolita Błotnickiego z wklejonymi receptami i zaleceniami leczenia wystawionymi przez dra Kajetana Stańskiego.

3. Kilka słów o słabości Księcia przez doktora Stańskiego, s. 115–129.

Rps 6347 IV, t. 2: listy lekarza i chirurga Karola Heffele do księcia Adama Jerzego Czartoryskiego i jego matki Izabeli Czartoryskiej w sprawie choroby Zofii z Matuszewiczów Kickiej.

VI. Biblioteka Kórnicka (BK)

Sygn. 00429: Ostatnie chwile życia i zgon Augusta II, króla polskiego (z współczesnego rękopisu).

VII. Biblioteka Narodowa (BN)

Rps 5796 I: Sztambuch Marii Łubieńskiej z odpisami wierszy, <https://polona.pl/item/albumik-marii-lubienskiej-z-odpisami-wierszy,NjAyOTcyOQ/3/#info:metadata> (dostęp 17.02.2022).

Rps 9949 IV: Dokumentacja choroby Anny Moszyńskiej, t. 2:

1. Piotr Moszyński, Uwagi nad zdrowiem mojej żony, k. 1–16r.
2. Piotr Moszyński, Dalszy Dziennik po przewiezieniu jej ze szpitala do domu do oddzielnego pokoju, k. 17–20r.
3. dr [Maciej Józef] Jakubowski, Dziennik obserwacji podczas pobytu chorej w szpitalu [Św. Ducha – EW] i w domu 1851, k. 23–36.
4. dr Brückner, Auszug aus dem Krankenjournal ueber Frau Graefin Moszyńska (1859), k. 55–60.
5. dr Brückner, Auszug aus dem Krankenjournal ueber Frau Graefin Moszyńska (1859), tłumaczenie tegoż na język polski poświadczone przez Piotra Moszyńskiego, k. 61–70.

AFRys. 15/I: Celina z Treterów Dominikowska, Życie młodej dziewczyny od 1839 roku do 1853 w Łoni, <https://polona.pl/item/pamietnik-rysunkowy-inc-zycie-mlodey-dziewczyny-od-1839-roku-do-1853-w-loni,MjU0MzU5ODU/6/#info:metadata> (dostęp 15.01.2021).

AFRys. 11/II: Anonimowy szkicownik z karykaturami politycznymi z lat 60. wieku XIX (język pol. i franc.), <https://polona.pl/item/skicownik-z-karykaturami,NTM5ODE3OQ/4/#info:metadata> (dostęp 10.01.2021).

AFRys. 2/II: Pamiątka klasztoru karmelitanek założonego przez matkę Jadwigę hr. Wielhorską. Znany także jako Szkicownik Tadeusza Grocholskiego (współautorka Maria Czartoryska z Grocholskich).

AFRys. 13/III: Szkicownik Józefy Uruskiej, rysunek, szkic, akwarela; pierwsza połowa XIX wieku, <https://polona.pl/item/skicownik-z-widokami,MjU0MzU5ODI/3/#info:metadata> (dostęp 28.12.2022).

AFRys. 16/III: Szkicownik-album rodzinny Treterów z wytłoczonym na okładce napisem „Pamiątki 1850”, rośliny cięte, szkice, rysunki, akwarele, grafiki różnych autorów wklejane na karty zeszytu.

AFRys. 162/III: k. 4. Szkicownik z Archiwum Korzonów i Prószyńskich.

Rps 5946 II: T. Korzon, Jadwiga z Kulwieciów Korzonowa (życiorys).

Sygn. 5977 I: Fotografie z archiwum Korzonów i Prószyńskich.

Sygn. 9800 III: [maszynopis] Helena Plater-Zyberk, Wspomnienia z młodości.

VIII. Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie (BUW)

Rps 2320: Antoni Ostrowski, Życie najlepszej żony spisane przez... jej małżonka dla... dzieci (odpis).

Rps 2313: Dziennik choroby i śmierci Wandy z Radziwiłłów Czartoryskiej prowadzony przez jej męża Adama Konstantego Czartoryskiego w dn. 2–16 IX 1845 (w języku niem. i franc.).

IX. Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu

Sygn. 383 I: Wincenty Niemojowski, szkicownik dokumentujący czas jego studiów w Erlangen; Erlangen, k. 286; 1803–1805.

Muzea

X. Muzeum Romantyzmu w Opinogórze (MR)

Sygn. 845: Szkicownik Elizy z Branickich Krasińskiej.

XI. Muzeum Narodowe w Warszawie (MNW)

Rys. Pol. 1656/1–45: Zeszyt wzorów kaligraficznych uczniów Szkoły Pijarów, ołówki, pióro, akwarela, różni autorzy; 1762.

Rys. Pol. 1758/1–74: Szkicownik Jana Damela, Tobolsk, ok. 1821, szkice, rysunki.

Rys. Pol. 8898/1–18: Szkicownik zestańca, Feliksa Zienkowicza (1842–1910), z Usola (gubernia irkucka), w formie pudełka, z życzeniami imiennymi dla Michaliny Gruszeckiej. Pudełko na planie ośmiokąta, z dwiema wkładkami tekturowymi – jedna ruchoma z podwójnym dnem. Siedemnaście ścianek ozdobionych siedmioma widokami Usola, dwoma portretami strażników, rysunkami narzędzi pracy zestańców w warzelni soli, data 29/16 sierpnia 1865.

Rys. Pol. 11732/1–26: Szkicownik (autor nieznany) z lat 1831–1835 z pobytu na Syberii, z widokami miejscowości, postaciami mieszkańców, zwierzętami.

Rys. Pol. 6111/1–36: Szkicownik Jana Klemensa Minasowicza z kopiami portretów przez niego wykonanych.

Szkicowniki Piotra Michałowskiego

Rys. Pol. 6145/1–40: Szkicownik Piotra Michałowskiego (rysunki, szkice, studia); warianty motywów koni, jeźdźców, satyryczne szkice; ok. 1823?–1828.

Rys. Pol. 7245/1–78: Trzy współprawne szkicowniki używane przez Piotra Michałowskiego i jego siostrę Antoninę z Michałowskich Ostrowską; ok. 1822–1832.

Rys. Pol. 7244/1–33: Podgórski szkicownik Piotra Michałowskiego (studia postaci, portrety rodzinne, sceny z powstania, pejzaże); 1831–1832.

Rys. Pol. 6146/1–21: Szkicownik Piotra Michałowskiego prowadzony w Bolestraszcach (szkice, rysunki, studia); ok. 1845–1855.

Szkicowniki Alfreda Izydora Römera

Rys. Pol. 5970/1–126: Szkicownik Alfreda Izydora Römera (pejzaże, sceny rodzajowe, odrisy z obrazów, studia portretowe); ok. 1854.

Rys. Pol. 5971/1–128: Szkicownik Alfreda Izydora Römera; szkice, rysunki; 1855.

Rys. Pol. 1771/1–43: Więzienny szkicownik Alfreda Izydora Römera prowadzony po powstaniu styczniowym w czasie pobytu w twierdzy dyneburskiej na luźnych kartach papieru (potem wklejonych na karty zeszytu) z rysunkami i szkicami wewnątrz twierdzy, przedmiotów, portretów więźniów i strażników, scen rodzajowych (z kilkoma uzupełnieniami późniejszymi); 1864–1865.

Szkicowniki kręgu rodziny Branickich

Dep. 4710–4743/1–49: Szkicownik Zofii Branickiej (przyszłej Odescalchi) z wpisami (rysunkami i szkicami) jej siostry, Elizy Branickiej (przyszłej Krasińskiej); 1840.

Dep. 4754: Szkicownik Zofii Odescalchi; 1858.

Rys. Pol. 1231/1–4: Szkicownik prowadzony przez Zofię z Branickich Odesalchi; ok. 1850.

Rys. Pol. 979/1–24: Szkicownik z pracami Zofii Odesalchi, a także jej siostry Elizy Krasieńskiej (szkice portretowe, postaci); 1856.

Dep. 4675–4708/1–48: Szkicownik prowadzony przez Zofię z Branickich Odesalchi i jej syna Baltazara; po 1850.

Dep. 4780–4803/1–24: Szkicownik Katarzyny Branickiej (późniejszej Potockiej); używany także przez Zofię Branicką (późniejszą Odesalchi) i Elizę Branicką (późniejszą Krasieńską); 1837–1838.

Rys. Pol. 978/1–49: Szkicownik Elizy z Branickich Krasieńskiej (studia głów, części twarzy, ptaków, zwierząt i roślin); ok. 1845–1876.

Dep. 4807–4838/1–32: Szkicownik należący do Jadwigi Konstantowej Branickiej, szwagierki Elizy, Katarzyny i Zofii z Branickich. Szkice postaci, portrety osób z kręgu Branickich ręki różnych osób, m.in. Konstantego Branickiego (?), Katarzyny Branickiej (?); ok. 1847; pojedyncze szkice wewnątrz zeszytu po 1865.

Rys. Pol. 966/1–40: Album należący do Zofii z Branickich Potockiej, ciotki Elizy, Katarzyny i Zofii z Branickich, z jedną fotografią (otwierającą album), z wklejanymi szkicami i rysunkami (pejzaże, budowle, wnętrza, scenki rodzajowe, postaci) Aleksandry (Aleksandryny) Potockiej z Potockich, Elizy Branickiej (przyszłej) Krasieńskiej, ręki Willibalda Richtera z lat 1851 i 1853 oraz, w drugiej części zeszytu, z roku 1838.

Szkicowniki Józefa Franciszka Łęskiego

Rys. Pol. 1760/1–105: Szkicownik Józefa Franciszka Łęskiego (szkice, rysunki) z kompozycjami historycznymi, pejzażami, portretami, kopiami z obrazów, rzeźb i architektury oraz projektami ilustracji do *Śpiewów historycznych Niemcewicza*. Teksty własne oraz cytaty, odpisy wierszy; Polska, Francja; 1809–1819.

Rys. Pol. 5979/1–70: Szkicownik prowadzony przez Józefa Franciszka Łęskiego w niewoli (motywy pejzażowe, miniatury i sylwetki portretowe, odrisy z innych prac, notatki, także uzupełnienia do ikonografii, na tematy polityczne, z historii sztuki, odpisy wierszy, tłumaczenia, nuty; szkice, rysunki); 1794–1795.

Rys. Pol. 5980/1–136: Notatnik-diariusz Józefa Franciszka Łęskiego z podróży do Paryża. Zapiski o charakterze prywatnym i naukowym oraz kilkanaście rysunków; 1809–1810.

Szkicowniki Maksymiliana Oborskiego

Rys. Pol. 6388/1–55 (w tym trzy luźne karty): Szkicownik Maksymiliana Oborskiego; Rosja, Moskwa; ok. 1864–1866.

Rys. Pol. 6389/1–68: Szkicownik Maksymiliana Oborskiego; Rosja; 1868–1869.

Rys. Pol. 6390/1–81: Szkicownik syberyjski Maksymiliana Oborskiego; szkice jeźdźców, koni, krów, zaprzęgów, szkice portretowe, typy miejscowe, pejzaże; Syberia; 1867.

Szkicowniki Wandalina Strzałeckiego

Rys. Pol. 5928/1–17: Rysunki i notatki na 17 kartach i przekładkach. Szkicownik z czasu pobytu w szpitalu Jana Bożego w Warszawie; 1888–1909.

Rys. Pol. 8838/1–54: Fragmenty trzech szkicowników (plus karty luźne) Wandalina Strzałeckiego; karykaturalne studia postaci w strojach współczesnych, historycznych i wschodnich, widoki miejskie; ok. 1885.

Rys. Pol. 8970/1–23: Wandalin Strzałecki: szkice ołówkiem, scenki rodzajowe, portrety, pejzaże.

Rys. Pol. 8971/1–11: Wandalin Strzałecki Przygody pewnego srogiego, sławetnego – rzadkiego – rarytnego i ! ... ukochanego Artysty... Wandziusia Słodkiego; ok. 1879. Zeszyt-szkicownik z szkicami tworzącymi autobiograficzny cykl komiksowy.

Rys. Pol. 8972/1–8: Wandalin Strzałecki Całe życie cierpień, a kwadrans radości,... czyli dola Wandziowa, ze scenkami humorystycznymi; przed 1880; podobnie jak Rys. Pol. 8971 tworzącymi cykl komiksowy.

Rys. Pol. 8973/1–21: Karykaturalne postacie w stylizowanych strojach historycznych, akty. Szkicownik-zeszyt używany przez Wandalina Strzałeckiego w czasie pobytu w Szpitalu Jana Bożego w Warszawie (?); po 1885.

Rys. Pol. 8974/1–20: Szkicownik używany przez Wandalina Strzałeckiego w czasie pobytu w Szpitalu Jana Bożego w Warszawie; sceny rodzajowe, portrety, także autoportrety, pejzaże; ok. 1900.

Rys. Pol. 8975/1–6: Szkicownik Wandalina Strzałeckiego (portrety, sceny rodzajowe, pejzaże); ok. 1885.

XIa. Biblioteka i Archiwum Muzeum w Nieborowie i Arkadii (NB), oddział MNW

NB Bibl. 3631/1–29: Album-zielnik Elizy Radziwiłłówny, z wklejonymi roślinami, podpisami, rysunkami i tekstami wierszy; ok. 1818–1825.

NB Bibl. 3642/1–56: Szkicownik Elizy Radziwiłłówny (?) (szkice i rysunki różnych rąk, także wklejane; ryciny); ok. 1823–1829.

NB Bibl. 3666: Szkicownik Pelagii z Sapiechów Radziwiłłowej z kopiami rysunków Elizy Radziwiłłówny (po 1864).

NB Bibl. 6733 MNW: Szkicownik z napisem „Für Wilhelm” z rysunkami Elizy Radziwiłłówny; 1822–1823 (?).

NB Bibl. 6734 MNW: Szkicownik z rysunkami Elizy Radziwiłłówny – ilustracje do utworów literackich, pejzaże, krajobrazy Antonina; 1827–1834.

NB.AI. 59 MNW: Album Aleksandry ze Steckich Radziwiłłowej z wpisami (rysunki, szkice, akwarele), także wklejenia (również litografie), różnych rąk; ok. 1813–1836.

NB.AI. 70 MNW: Szkicownik Aleksandry Radziwiłłowej ze Steckich z wpisami różnych rąk; ok. 1815–1830.

NB.AI.: Michał Piotr Radziwiłł Moje przygody u Stryja spisane i ilustrowane za dobrych czasów podczas wieczorów w Nieborowie; ok. 1877.

XII. Muzeum w Tomaszowie Mazowieckim im. Antoniego Ostrowskiego

MT/ED/H/233: Journal zdrowia Józi.

XIII. Państwowe Archiwum Warszawy

Akta stanu cywilnego gminy (cyrkułu) VII miasta Warszawy, sygn. 121, małżeństwa 1816, akt 103.

XIV. Zbiory prywatne

Adam Konstanty Czartoryski, Dziennik; s. 85 (ubytki); 1865.

Źródła drukowane i literatura przedmiotu

Adamczyk, Kazimierz, Dziennik jako wyzwanie. Lechoń, Gombrowicz, Herling-Grudziński, Kraków 1994.

Aleksandrowicz-Smulikowska, Małgorzata, Radziwiłłówny w świetle swoich testamentów: przyczynek do badań mentalności magnackiej XVI-XVII wieku, Warszawa 1995.

Antoni Radziwiłł oraz jego epoka w listach żony i córek: katalog oraz opracowanie źródłowe epistolografii do wystawy: 30 października-29 grudnia 2020. Katalog, oprac. źródłowe i dobór materiałów O. Bergmann, W. Lizak, tłumaczenie listów P. Dąbrosz-Drewnowska, J. Grzelak, K. Lizak, B. Morylewski, Poznań 2020.

Ariès, Philippe, Człowiek i śmierć, przeł. E. Bąkowska, Warszawa 1989.

Ariès, Philippe, Rozważania o historii śmierci, przeł. K. Marczevska, Warszawa 2007.

Bachulski, Aleksy, Bagniewski Adam Stefan, w: Polski słownik biograficzny, t. 1, Kraków 1935.

Bartynowski, Władysław, rec. książki F. Meyera, Daniel Chodowiecki Der Peintre-Graveur [...], Berlin 1888, "Kwartalnik Historyczny" 1889, t. 3.

Bartynowski, Władysław, przyczynek do biografii Chodowieckiego, "Sprawozdanie Komisji do badań historii sztuki w Polsce" 1889, t. 4, z. 3.

Batowski, Zygmunt, Norblin, Lwów 1911.

Batowski, Zygmunt, Chodowiecki Daniel Mikołaj, w: Polski słownik biograficzny, t. 3, Kraków 1937.

Bender, Agnieszka, Zofia Katarzyna Branicka Odescalchi zwana pierwszym "polskim papieżem", "Roczniki Humanistyczne" 2020, nr 4. <https://doi.org/10.18290/rh20684-12s>

Biliński, Piotr, Działalność Piotra Moszyńskiego w Towarzystwie Naukowym Krakowskim, "Prace Komisji Historii Nauki Polskiej Akademii Umiejętności", 2006, t. 7.

Birkenmajer, Aleksander, Hube Karol, w: Polski słownik biograficzny, t. 10, Wrocław 1962-1964.

Blondel, Auguste, Rodolphe Töpffer, l'écrivain, l'artiste et l'homme, Paris 1886.

Bojanek, Mikołaj, Kościół i parafia w Grodzisku: monografia historyczna na podstawie kronik parafialnych, Warszawa 1917.

Borkowska, Małgorzata, Dekret w niebieskim ferowany parlamencie. Wybór testamentów z XVII-XVIII wieku, Kraków 1984.

Charon, Rita, Narrative Medicine: Honoring the Stories of Illness, Oxford 2006.
<https://doi.org/10.1093/oso/9780195166750.001.0001>

Chodowiecki, D[aniel], Von Berlin nach Danzig: eine Künstlerfahrt im Jahre 1773, Berlin [1883]; wyd. pol. Dziennik z podróży do Gdańska z 1773 roku, oprac. i przeł. M. Paszylka, Gdańsk 2002.

Chołody, Mariusz, Ciało - dusza - duch. Dyskurs cielesny w romantyzmie polskim (fragmenty), Poznań 2011.

Clar., Z prywatnych zbiorów, "Świat" 1910, nr 2.

Czermińska, Małgorzata, Autobiograficzny trójkąt: świadectwo, wyznanie, wyzwanie, Kraków 2000.

Czerska, Tatiana, Między autobiografią a opowieścią rodzinną: kobiece narracje osobiste w Polsce po 1944 roku w perspektywie historyczno-kulturowej, Szczecin 2011.

Darowska, Marcelina, "Rozpamiętuję dni, które minęły i lata poprzednie wspominam". Z pism Bł. Matki Marceliny Darowskiej, oprac. S.M. Janina od Wniebowzięcia NMP Jadwiga Martynuska, Szymanów 2008.

Delimata-Proch, Małgorzata, Choroby w świetle księgi cudów i łask Matki Bożej Świętogórskiej (XVI-XVIII w.), "Kwartalnik Historii Kultury Materialnej" 2018, t. 66, nr 3.

Derrida, Jacques, Gorączka archiwum: impresja freudowska, przeł. J. Momro, Warszawa 2016; wyd. franc. Mal d'Archive: une impression freudienne, Paris 1995; wyd. ang. Archive Fever: A Freudian Impression, translated by E. Prenowitz, Chicago 1996. <https://doi.org/10.2307/465144>

Dębowski, Marek, Les vues de Gdańsk dans la peinture de Daniel Chodowiecki (1726-1801) et Fryderyk August Lohrmann (1735-1800), "Revue internationale d'étude du dix-huitième siècle (RIEDS)" 2019, t. 5: La Mer: fictions, pouvoirs et identités.

"Dziennik Zdrowia dla Wszystkich Stanów" 1801, t. 2, nr 5.

Dzwonkowski, Włodzimierz, Dzieduszycki Antoni Bazyl, w: Polski słownik biograficzny, t. 6, Kraków 1948.

Faust, Bernard Krzysztof, Katechizm zdrowia dla użytku szkół i domowej edukacji, przeł. z niem. Krzysztof Celestyn Mrongovius [Mrongowiusz], Warszawa 1795.

Journal de Jean Héroard, médecin de Louis XIII, oprac. M. Foisil, t. 1-2, Paris 1989.

Foucault, Michel, Archeologia wiedzy, przeł. A. Siemek, wstęp J. Topolski, Warszawa 1977; wyd. franc. L'archéologie du savoir, Paris 1969.

Frauensache: wie Brandenburg Preußen wurde; Ausstellung im Theaterbau von Schloß Charlottenburg, Berlin, 22. August bis 22. November 2015, Dresden 2015, katalog.

Froch, Władysław, Kobylińska-Szymańska, Maria, Bazyl Rudomicz o porodach i chorobach dzieci, "Archiwum Historii Medycyny" 1977, t. 40, nr 40.

Froch, Władysław, Kobylińska-Szymańska, Maria, Choroby i metody ich leczenia opisane w dzienniku rektora Akademii Zamojskiej Bazylego

Rudomicza (XVII wiek), "Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska: Medicina. Sectio D" 1977, t. 32-33.

Froch, Władysław, Kobylińska-Szymańska, Maria, Początki sztuki chirurgicznej w Lublinie i kształcenie jej adeptów (XVI-XVIII w.), "Archiwum Historii Medycyny" 1980, t. 43, nr 2.

Gadon, Lubomir, Książę Adam Czartoryski podczas powstania listopadowego: przyczynek do charakterystyki oparty na własnych jego pismach, Kraków 1892.

Gieysztor, Jakub, Pamiętniki z lat 1857-1865 poprzedzone wspomnieniami osobistymi prof. Tadeusza Korzona oraz opatrzone przedmową i przypisami, t. 1, Wilno 1913.

Girard, Alain, *Le journal intime et la notion de personne*, Paris 1963.

<https://doi.org/10.3406/bupsy.1964.1900>

Głębocki, Henryk, Starzeński Wiktor Waclaw, w: *Polski słownik biograficzny*, t. 42, Warszawa 2003-2004.

Głowiński, Michał, *Gry powieściowe: szkice z teorii i historii form narracyjnych*, Warszawa 1973.

Gomulicki, Juliusz Wiktor, *Nieznany list Słowackiego*, "Miesięcznik Literacki" 1967, z. 1.

Grabiec, J[an], [Dąbrowski, Józef], *Ostatni szlachcic: Aleksander hrabia Wielopolski, margrabia Gonzaga Myszkowski na tle dziejów*, t. 1, Warszawa 1924.

Hodler, Ferdinand, Valentine, oprac. A.-S. Poirot, N.M. Güdel, t. 1-2, *Les Cahiers Dessinés*, Paris 2023.

Hufeland, Christoph, *Sztuka przedłużenia życia ludzkiego*, przeł. J. Baudouin de Courtenay, Warszawa 1800-1801.

Irzykowski, Karol, *Notatki z życia, obserwacje i motywy*, wybór A. Dobosz, wstęp S. Kisielewski, Warszawa 1964.

Jankowski, Władysław, *Geneza i dzieje "Śpiewów historycznych" Niemcewicza*, "Pamiętnik Literacki" 1910, t. 9, nr 1/4.

Jański, Bogdan, *Dziennik (1830-1839)*, odczytał z autografu i oprac. A. Jastrzębski, Rzym 2000.

Jarzewicz, Jarosław, *Rysunek architektów średniowiecza (Villard de Honnecourt i inni)*, w: *Disegno - rysunek u źródeł sztuki nowożytnej: materiały sesji naukowej w Toruniu, 26-27 X 2000*, red. T.J. Żuchowski i S. Dudzik, Toruń 2001.

Journal de la santé du roi Louis XIV de l'année 1647 à l'année 1711, écrit par Vallot, d'Aquin et Fagon tous trois ses Premiers-Médecins [...] par Joseph Adrien Le Roi, Paris 1862.

Kaczmarek, Agnieszka, *Od milczenia do opowieści. Kulturowe dyskursy o umieraniu i śmierci*, Poznań 2016.

Kajety Korpusu Kadetów Szkoły Rycerskiej, t. 2: *Ludzie - wartości - kultura materialna*, red. E. Wichrowska, A. Wdowik, Warszawa 2019.

Katalog portretów osobistości polskich i obcych w Polsce działających, red. H. Widacka, t. 4: P-S, Warszawa 1994.

Katalog rękopisów Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie, oprac. J. Borysiak, E. Piskurewicz, W. Stummer, t. 8, Warszawa 1998.

Kicka, Zofia z Matuszewiczów, *Ze zwierzeń dziewczęcych: pamiętnik [...]*, przeł. i oprac. T. z Potockich Wodzicka, Kraków 1910.

Kieniewicz, Stefan, *Warszawa w powstaniu styczniowym*, Warszawa 1983.

Kierzek, Andrzej, Franciszek Leopold Lafontaine (1756-1812) i jego praca o katarze, "Otolaryngologia Polska" 2010, t. 64, z. 2. [https://doi.org/10.1016/S0030-6657\(10\)70047-0](https://doi.org/10.1016/S0030-6657(10)70047-0)

Knopek, Jacek, *Polacy w Grecji: historia i współczesność*, Bydgoszcz 1997.

Kolinko, Emilia, Poufny czy kontrolowany? O typologii dziewiętnastowiecznych dzienników kobiecych i dziewczęcych, "Teksty Drugie" 2019, z. 1. <https://doi.org/10.18318/td.2019.1.22>

Kolinko, Emilia, Wstęp, w: Anna Moszyńska, Listy z Pirny 1850, uzupełnione fragmentami dziennika Anny Moszyńskiej oraz listami Piotra Moszyńskiego, oprac. E. Kolinko, Warszawa 2018.

Kollbach, Claudia, Aufwachsen bei Hof. Aufklärung und fürstliche Erziehung in Hessen und Baden, Frankfurt 2009.

Kollbach, Claudia, Karoline Luise von Baden-Durlach als Mutter ihrer kranken Kinder: Medizinische Praktiken als Teil der Prinzenziehung in der zweiten Hälfte des 18. Jahrhunderts, "Zeitenblicke" 2005, nr 3.

Konopczyński, Władysław, Korzon Tadeusz Sylwester, w: Polski słownik biograficzny, t. 14, Wrocław 1968-1969.

Konopka, Stanisław, Gagatkiewicz Walenty, w: Polski słownik biograficzny, t. 7, Kraków 1948.

Korzon, Tadeusz, Mój pamiętnik przedhistoryczny, Kraków 1912.

[Krakowowa, Paulina] Pamiętniki młodej sieroty przez Paulinę K..., Warszawa 1839.

Kraśiński, Zygmunt, Listy do Delfiny Potockiej, oprac. i wstęp Z. Sudolski, t. 3, Warszawa 1975.

Kraushar, Aleksander, Tadeusz Korzon (sylwetka biograficzna), w: Drobiazgi historyczne, t. 1, Kraków 1891.

Krukowiecka, Helena z Wolskich, Dziennik 1831-1833, z rękopisu odczytała, skomentowała i wstępem poprzedziła E. Kolinko, Warszawa 2016.

Kubiak, Anna E., Dzienniki chorych - zmagania z metaforą, w: Ucieleśnienia: ciało w zwierciadle współczesnej humanistyki: myśl, praktyka, reprezentacja, red. A. Wieczorkiewicz i J. Bator, Warszawa 2007.

Kubiak, Anna E., Inne śmierci: antropologia umierania i żałoby w późnej nowoczesności, Kraków 2014.

Kulecka, Alicja, Urzędnicy Królestwa Polskiego (1815-1915). Materiały do biogramów. Wpisy z bazy danych, Warszawa 2019. <https://doi.org/10.31338/uw.9788323533016>

Kurz, Iwona, "Pięciu poległych" jako metaobraz kultury polskiej połowy XIX wieku, "Widok. Teorie i Praktyki Kultury Wizualnej" 2015, nr 10: Polski wiek XIX. Kompleks wizualny. <https://doi.org/10.36854/widok/2015.10.950>

Lafontaine, Leopold, Jak należy pisać do lekarza: o chorobach i o sposobie, którego się Pacjent ma trzymać opowiadając mu swoje dolegliwości, "Dziennik Zdrowia dla Wszystkich Stanów" 1801, t. 2, nr 5.

Lafontaine, Leopold, Mowa na pochwałę ś.p. Walentego Gagatkiewicza Doktora Medycyny, członka Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Warszawie, czytana na publicznym posiedzeniu tegoż [...] 5go Maja 1805 roku [...], "Nowy Pamiętnik Warszawski" 1805, t. 19.

Lejeune, Philippe, "Drogi zeszyty...", "drogi ekranie...": o dziennikach osobistych, przeł. A. Karpowicz, M. i P. Rodakowie, wybór, wstęp, oprac. P. Rodak, Warszawa 2010.

- Lejeune, Philippe, Koronka: dziennik jako seria datowanych śladów, przeł. M. i P. Rodakowie, "Pamiętnik Literacki" 2006, z. 4.
- Lejeune, Philippe, Wariacje na temat pewnego paktu: o autobiografii, przeł. W. Grajewski, S. Jaworski, A. Labuda, R. Lubas-Bartoszyńska, red. R. Lubas-Bartoszyńska Kraków 2001.
- Lenczewski, Tomasz, Genealogie rodów utytułowanych w Polsce, t. 1, Warszawa 1996.
- Leśniak, Andrzej, Pozostałości archiwum, w: Tytuł roboczy: Archiwum, red. A. Leśniak, M. Ziółkowska, t. 3, Łódź 2009.
- Limanowski, Bolesław, Pamiętniki 1835-1870, t. 1, Warszawa 1937.
- Lorde, Audre, Dzienniki raka, przeł. A. Dzierzowska, Lublin 2022.
- Łęski, Józef, Rozprawa o piękności w sztukach a szczególnie w malarstwie. Czytana przy otwarciu roku szkolnego dnia 15 października 1816, "Rocznik Towarzystwa Naukowego z Uniwersytetem Krakowskim połączonego" 1817, t. 1.
- Łopatecki, Karol, Wstęp, w: Antoni Leopold Oelsnitz, O bagażach wojska w polu będącego, Oświęcim 2014.
- Łopuszański, Bogusław, Moszyński Piotr, w: Polski słownik biograficzny, t. 22, Wrocław 1977.
- Manteufflowa, Maria i Skalkowski, Adam, Fredro Jan Maksymilian, w: Polski słownik biograficzny, t. 7, Kraków 1948.
- Markowska-Fulara, Helena, "Zwrot archiwalny" w literaturoznawstwie polskim: teoria, praktyka, perspektywy, w: Filozofia filologii, red. A. Hellich, H. Markowska-Fulara, J. Potkański, Ł. Żurek, Warszawa 2019. <https://doi.org/10.31338/uw.9788323541622.pp.243-254>
- Markowski, Michał Paweł, Czym jest ciało?, w: M.P. Markowski, Nietzsche. Filozofia interpretacji, Kraków 1997.
- Medycyna narracyjna. Opowieści o doświadczeniu choroby w perspektywie medycznej i humanistycznej, red. M. Chojnacka-Kuraś, Warszawa 2019.
- Marjolin, Jean-Nicolas, Manuel d'Anatomie, Paris 1815.
- Medical Practice, 1600-1900: Physicians and Their Patients, oprac. M. Dinges, K.P. Jankrift, S. Schlegelmilch, M. Stolberg, przeł. M. Saar, Leiden 2016.
- Melbechowska-Luty, Aleksandra, Sztukmistrz: twórczość artystyczna i myśl o sztuce Cypriana Norwida, Warszawa 2001.
- Michalczyk, Zbigniew, Józef Łęski - jego podróż do Francji i teoria artystyczna, w: Francusko-polskie relacje artystyczne w epoce nowożytnej, red. A. Pieńkos i A. Rosales Rodriguez, Warszawa 2010.
- Michalczyk, Zbigniew, Szkicownik i notatnik Andrzeja Radwańskiego. Z badań nad kulturą mieszczaństwa krakowskiego XVIII wieku, w: Między
- Wrocławiem a Lwowem. Sztuka na Śląsku, w Małopolsce i na Rusi Koronnej w czasach nowożytnych, red. A. Betlej, K. Brzezina-Scheuerer, P. Oszczanowski, Wrocław 2011.

Mickiewicziana w zbiorach Tomasza Niewodniczańskiego w Bitburgu, t. 2: Wiersze w Albumie Moszyńskiego, teksty odczytali M. Danilewicz-Zielińska, M. Dernałowicz, J. Odrowąż-Pieniążek, C. Zgorzelski, red. nauk. J. Odrowąż-Pieniążek, t. 2, Warszawa 1993.

Minter, Karl Friedrich, Zbiór portretów ludzi sławnych za panowania Stanisława Augusta, Warszawa 1826.

Montalk, Stephanie de, Unquiet World. The Life of Count Geoffrey Potocki de Montalk, Wellington 2001.

Mrówka, Kazimierz, Ciało własne w filozofii Maine de Birana, "Kwartalnik Filozoficzny" 2002, t. 30, nr 4.

Nowacka, Maria, Rozwój medycyny a poziom świadomości zdrowotnej w XVII wieku, "Roczniki Filozoficzne" 2014, t. 62, nr 4.

Nowaczyk, Małgorzata J.M., Nasze życie jest opowieścią: czym jest medycyna narracyjna?, "Medycyna Praktyczna" 2014, nr 10.

Orman, Elżbieta, Szemioth Stanisław, w: Polski słownik biograficzny, t. 48, Warszawa-Kraków 2012-2013.

Ostrowski, Antoni, Dziennik moich uczuć czyli elegia serca, w: E. Wichrowska, "Twoja śmierć". Początki dziennika intymnego w Polsce na przełomie XVIII i XIX wieku, Warszawa 2012.

Ostrowski, Antoni, Życie najlepszej żony opisane przez czułego jej małżonka dla kochanych dzieci, w: E. Wichrowska, "Twoja śmierć". Początki dziennika intymnego w Polsce na przełomie XVIII i XIX wieku, Warszawa 2012.

Ostrowski, Jan K., Portret w dawnej Polsce, Warszawa 2019.

Ostrowski, Jan K., Wichrowska, Elżbieta, Pomiędzy powstaniem a emigracją. Podgórski szkicownik Piotra Michałowskiego z roku 1832, Kraków 2019.

Pezda, Janusz, Leon Jerzy - zapomniany syn Adama Jerzego i Anny. Przyczynek do genealogii rodu Czartoryskich, "Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie" 2004, t. 49.

Pezda, Janusz, Ludzie i pieniądze: finanse w działalności Adama Jerzego Czartoryskiego i jego obozu na emigracji w latach 1831-1848, Kraków 2003.

Piątkowska, Renata, Elżbieta Nadel's images from home: 18 Sketches from nature, Lvov, 1942, "Miejsce. Studia nad sztuką i architekturą polską XX i XXI wiek" 2020, nr 6, <http://miejsce.asp.waw.pl/english-elzbieta-nadels-images-from-home-18-sketches-from-nature-lvov-1942/> (dostęp 20.12.2022).

Pieńkos, Andrzej, O pierwiastku szkicowym w sztuce - przypadek Hodlera, w: Projekt - szkic - bozzetto: materiały Seminarium Metodologicznego Stowarzyszenia Historyków Sztuki, Nieborów 22-24 czerwca 1989, red. M. Poprzęcka, Warszawa 1993.

Pieńkos, Andrzej, Okropności sztuki: nowoczesne obrazy rzeczy ostatecznych, Gdańsk 2000.

Pieńkos, Andrzej, Tracona moc obrazu czyli epizody nowoczesnego realizmu, Warszawa 2012.

Pietrzak, Agata, "Bazgrze iak Kura" czyli Fryderyk Chopin i powstańcy listopadowi w karykaturach Józefa Szymona Kurowskiego ze zbiorów Biblioteki Narodowej, "Rocznik Biblioteki Narodowej" 2014, t. 45.

Plater-Zyberk, Helena z Czartoryskich Stanisławowa, Wspomnienia z młodości, wstęp i oprac. B. Wysocka, Kórnik 2015.

Podgórska-Klawe, Zofia, Od hospicjum do współczesnego szpitala: rozwój historyczny problematyki szpitalnej w Polsce do końca XIX wieku, Wrocław 1981.

Polackówna, Helena, Uwagi o porządkowaniu prywatnych archiwów familijnych, "Archeion" 1938-1939, t. 16.

Popiołek, Bożena, Kobiety świat w czasach Augusta II: studia nad mentalnością kobiet z kręgów szlacheckich, Kraków 2003.

Powstanie styczniowe, red. T. Skoczek, Proszówki-Warszawa 2013.

Powstanie styczniowe i zesłańcy syberyjscy: Zesłańcy syberyjscy, red. K. Lejko, E. Kamińska, t. 1, Warszawa 2004.

Przyborowski, Walery, Historia dwóch lat 1861-1862, cz. 1: Rok 1861, t. 3, Kraków 1894.

Przychodniak, Zbigniew, Piotrowska, Magdalena, Mickiewicz daleki i bliski: spotkania wielkopolskie w 150 rocznicę śmierci Poety, Poznań 2005.

Pusz, Wiesław, "Nowy Parnas" przedromantycznej Warszawy. Bruno Kiciński i grono jego współpracowników, Wrocław 1979.

Rastawiecki, Edward, Słownik malarzów polskich, tudzież obcych w Polsce osiadłych lub czasowo w niej przebywających, t. 1, Warszawa 1850.

Rastawiecki, Edward, Słownik rytowników polskich tudzież obcych w Polsce osiadłych lub czasowo w niej pracujących, Poznań 1886.

Rodak, Paweł, Dziennik pisarza: między codzienną praktyką piśmienną a literaturą, "Pamiętnik Literacki" 2006, z. 4.

Rodak, Paweł, Między zapisem a literaturą. Dziennik polskiego pisarza w XX wieku (Żeromski, Nałkowska, Dąbrowska, Gombrowicz, Herling-Grudziński), Warszawa 2011.

<https://doi.org/10.31338/uw.9788323510550>

Radziwiłł, Florian Hieronim, Diariusze i pisma różne, oprac. i wstęp M. Brzezina, Warszawa 1998.

Rocznik Instytutów Religijnych i Edukacyjnych w Królestwie Polskiem, Warszawa 1824.

Rok, Bogdan, Zagadnienie śmierci w czasach nowożytnych - próba postawienia problematyki badawczej i charakterystyka źródeł, "Medycyna Nowożytna" 1994, nr 1.

Römer, Alfred, Wspomnienia r. 1864-1865, "Tygodnik Ilustrowany" 1912, nr 31.

Rosiek, Stanisław, Zwłoki Mickiewicza: próba nekrografii poety, Gdańsk 1997.

Ruszczyc, Marek, Dzieje rodu i fortuny Branickich, Warszawa 1991.

Ryszkiewicz, Andrzej, Polonica na zamku w Montrésor, Poznań 1975.

Saint-Non, Jean Claude Richard de, Voyage pittoresque ou description des royaumes de Naples et de Sicile, t. 1-5, Paris 1781-1786.

Schober, Thekla von, *Unter fünf Königen und drei Kaisern: unpolitische Erinnerungen einer alten Frau*, Glogau 1891.

Sieradzka, Agnieszka, *Wstęp*, w: *Szkiecownik z Auschwitz*, oprac. A. Sieradzka, Oświęcim 2011.

Skałkowski, Adam Mieczysław, *Aleksander Wielopolski w świetle archiwów rodzinnych*, t. 1-3, Poznań 1947.

Skałkowski, Adam Mieczysław, *Enoch Juliusz Kazimierz Mamert*, w: *Polski słownik biograficzny*, t. 6, Kraków 1948.

Skwarczyńska, Stefania, *Z paryskich materiałów Mickiewiczowskich: (dokumenty, problemy, zagadki)*, "Pamiętnik Literacki" 1964, t. 55, z. 3.

Słownik artystów polskich i obcych w Polsce działających. Malarze, rzeźbiarze, graficy, red. J. Maurin-Białostocka i in., t. 1, Wrocław 1971.

Słownik artystów polskich i obcych w Polsce działających (zmarłych przed 1966 r.): malarze, rzeźbiarze, graficy, red. U. Makowska i K. Mikocka-Rachubowa, t. 8, Warszawa 2007.

Sowiński, Michał, Trzeciak, Katarzyna, "Szkiecownik z Auschwitz", "Dwutygodnik" 2012, nr 80.

Stocki, Edward, *Jakubowski Jakub Józef*, w: *Polski słownik biograficzny*, t. 10, Wrocław 1962.

Stocki, Edward, *Kinzel (Kinzel) Filip Franciszek Ksawery Teofil*, w: *Polski słownik biograficzny*, t. 22, Wrocław 1966-1967.

Strzyżewska, Zofia, *Konfiskaty warszawskich zbiorów publicznych po Powstaniu Listopadowym: Biblioteka Uniwersytetu Warszawskiego i Warszawskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk: materiały i dokumenty z archiwów rosyjskich*, Warszawa 2000.

Studnicki, Wacław, *Rok 1863. Wyroki śmierci*, Wilno 1923.

Szenic, Stanisław, *Cmentarz Powązkowski 1790-1850: zmarli i ich rodziny*, Warszawa 1979.

Szpociński, Andrzej, *Miejsca pamięci (lieux de mémoire)*, "Teksty Drugie" 2008, nr 4.

Szymkiewicz, Jakub, *Nauka o chorobach dzieci*, Wilno 1810.

Świadek epoki: listy Elizy z Branickich Krasińskiej z lat 1835-1876, z rękopisu odczytał, wybrał, skomentował i wstępem opatrzył Z. Sudolski, przeł. U. Sudolska, t. 1-4, Warszawa 1995-1996.

Tatarkiewicz, Władysław, *Rysunki Łęskiego*, "Sztuka" 1914, nr 5.

Tissot, Samuel, *Onanizm: roztrząśnienie chorób pochodzących z samogwałtu*, Warszawa 1782.

Tissot, Samuel, *Porządek życia w czerstwości zdrowia w długie prowadzący lata*, Kalisz 1789.

Urbanek, Bożena, *Idea opieki nad chorym na ziemiach polskich w latach 1809-1914*, Wrocław 2001.

Urbanek, Bożena, *Polskie archiwa medyczne w Wilnie*, "Medycyna Nowożytna" 1994, t. 1, z. 1.

Warszawskie wystawy sztuk pięknych w latach 1819-1845, oprac. S. Kozakiewicz, Wrocław 1952.

Wellisz, Léopold, *Les Amis Romantiques. Ary Scheffer et ses Amis polonais*, Paris 1933.

Wichrowska, Elżbieta, *Jeszcze żywi czy już zmarli... Dziewiętnastowieczne dokumentacje umierania*, Gdańsk 2023.

- Wichrowska, Elżbieta, Marianna z Żeglińskich Dembińska. Polskie początki buntu kobiet, Kraków 2017.
- Wichrowska, Elżbieta, Nie tylko twórczyni Arkadii, w: Nieborów i Arkadia – 70 lat Muzeum. Księga pamiątkowa, red. A. Morawińska, Nieborów 2015.
- Wichrowska, Elżbieta, Świadek choroby (XVIII/XIX w.), "Teksty Drugie" 2021, nr 1. <https://doi.org/10.18318/td.2021.1.7>
- Wichrowska, Elżbieta, "Twoja śmierć": początki dziennika intymnego w Polsce na przełomie XVIII i XIX wieku, Warszawa 2012.
- Wiercińska, Janina, Sztuka i książka, Warszawa 1986.
- Wierzbička, Elżbieta, Archiwa podworskie, rodzinne i rodowe, akta dóbr i osób: stan i opracowanie oraz problemy poziomu i dostępności informacji, "Archeion" 2009-2010, t. 111.
- Winslow, Jacques-Bénigne, Terrible supplice et cruel désespoir des personnes enterrées vivantes et qui sont présumées mortes: A la fin, on trouvera les épreuves les plus assurées pour connoître si une personne malade est encore vivante ou morte, Paris 1752.
- Witkowski, Michał, W kręgu "Śpiewów historycznych" Niemcewicza, Poznań 1979.
- Wójcicki, K[azimierz]. W[ładysław]., Cmentarz Powązkowski pod Warszawą, t. 1-2, Warszawa 1855-1856.
- Wroński, Andrzej, Sobański Aleksander Udalryk, w: Polski słownik biograficzny, t. 39, Kraków 1999-2000.
- Yates, Frances A., Sztuka pamięci, przeł. W. Radwański, postł. L. Szczucki, Warszawa 1977.
- Zabuska, Kalina, Daniel Mikołaj Chodowiecki - czołowy ilustrator niemieckiego oświecenia, w: K. Zabuska, Ryciny szkoły niemieckiej od końca XV do początku XIX wieku, cz. 2: Ryciny Daniela Chodowieckiego, Gdańsk 2015.
- Załęski, Krzysztof, Rysunki ze zbiorów wilanowskich w Muzeum Narodowym w Warszawie, "Studia Wilanowskie" 1981, t. 7.
- Zbiory rękopisów w bibliotekach i muzeach w Polsce, oprac. D. Kamolowa i T. Sieniacka, Warszawa 2003.
- Zieliński, Jan, Szataniot: powikłane życie Juliusza Słowackiego, Warszawa 2000.
- Zierkiewicz, Edyta, Patografia jako zjawisko kulturowe i jako narzędzie nadawania znaczeń chorobie przez współczesnych pacjentów, "Teraźniejszość - Człowiek - Edukacja" 2012, nr 1.
- Zimand, Roman, Diarysta Stefan Ż., Wrocław 1990.
- Źródła do historii Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 1958.
- Żor, Andrzej, Kronenberg. Dzieje fortuny, Warszawa 2011